

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Tribvs Dagobertis Francorvm Regibvs Diatriba Godefridi Henschenii E Societate Iesv

Henschenius, Godefridus

Antverpiae, 1655

Il Suprema in Childeberti & Dagoberti regno praefectura Pippini. Huius
coniux Plectrudis num repudiata? Illius obitus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9599

Childebertus Rex Solemium, Hannoniæ vicum in pago Fanomartensi situm, dedit celebri prope Parisios monasterio S. Dionysij, diplomate *anno regni XII, die XI Martij*, Christi 1000 signato: quod integrum vulgavit Dubletius in Antiquitatibus monasterij S. Dionysij pag. 688, & contractum Miræus in Notitiâ Ecclesiarum Belgij cap. 12. Idem Rex Childebertus concessit Pippino Herstallio, *de suo fisco & ex largitatis suæ munere, villam Eliste nuncupatam in loco Marithaimæ, in pago Batuâ*, vti testatur Carolus Martellus in diplomate à Wilhelmo Hedâ in Historiâ Ultraiectinâ relato, quo eadem villa donatur S. Willibrordo ab ipso Carolo Martello, cui *genitor suus* cum eam *villam iure hereditario in proprietatem concederet*, prudenter commonstrat auctoritate Regis Childeberti de fisco regio fuisse sublatam, vt ansa cauillationis præcideretur iis, qui eam conuellere donationem vel-
lent.

I I

*Suprema in Childeberti & DAGOBERTI regno
præfectura Pippini. Huius coniux Plectrudis,
num repudiata? Illius obitus.*

ERat Pippino, vt legitur in Historiâ iussu Childebrandi scripta cap. 100, *uxor nobilis & prudentissima nomine Plectrudis, genuitq; ex eâ filios duos: nomen senioris Drocus, nomen verò iunioris Grimoaldus*. Et dein cap. 101 post indicatum principium regni Childeberti, additur: *Drocus verò à Pippino genitore eruditus, Ducatum Campanensem accepit, Grimoaldus iunior cum Childeberto Rege Maior-Domus Palatij super Francos electus*

etus est: fuitq; vir mitissimus, omni bonitate & mansuetudine repletus, largus in eleemosynis, in orationibus promptus. Interim Pippinus & Plectrudis viros Apostolicos ope atque auctoritate iuuabant, de que ecclesiis & monasteriis optimè promerebantur, vt alibi sæpè occasio erit dicendi. Wasseburgius in antiquitatibus Gallo-Belgicis pag. 100, & Philippus Labbeus in Miscellaneis curiosis cap. 5 § 1, vulgarunt illustre monumentum donationis, ac dein commutationis ab his Principibus factæ, cuius hîc partem damus hoc exordio:

In nomine Domini nostri Iesu Christi. Dum inter illustro viro Pippino eiusq; illustrâ matronâ Plectrude, apud Apostolico viro Armonio Episcopo Virdunensis vrbis, seu & venerabili viro Angleberto Archidiacono, qui in ecclesiâ S. Videno, vbi suus pretiosus corpus quiescit, præest, esset cambatio de locellâ per commutationis titulum, sibi inuicem & congrua vel opportuna facere deberent; quod ita & fecerunt. Ideo per præsentem commutationem donat illuster vir Pippinus, eiusq; illustra matrona Plectrudis locum nuncupante Pararico... ad partem Ecclesiæ Domino Videno, vel qui ibidem præfuerint, aut Clericis ibidem deseruientibus, in omnem soliditatem donant & affirmant, vt, quidquid de his vtile Ecclesiæ decreuerit voluntas, faciendi liberam habeat potestatem. Similiter donat ipse Apostolicus vir Armonius Episcopus, & venerabilis vir Anglebertus Archidiaconus, locum nuncupante Commentarias, quem ipse Pippinus eiusq; illustra matrona Plectrudis ad ipsam Ecclesiam Domino Videno per chartulam cessionis eorum tradiderunt, cum adificiis, pratis... Facta hæc commutatio sub die XIII Kalend. Februar. anno VII regni Domino nostro Childeberto Regis, ergo anno Christi 1000. Ego Hardricus, iubente Domino Pippino eiusq; illustrâ matronâ Plectrude, hanc chartam scripsi & subscripsi. Hæc ibi de donatione Pippini & Plectrudis, & dein post elapsam aliquot annorum spatium commutatione anno 1000 factâ ab
eisdem

eisdem Pippino & Plectrude simul degentibus. Idem Pippinus gloriosissimus Dux cum nobili coniuge suâ Plectrude adificauit Floriacum cœnobium in pago Velocassino, anno IX Childeberti Regis; ergo anno Chr. 1000CVII aut sequenti. Agitur de eo cœnobio in Chronico Fontanellensi in Baino Episcopo & Abbate, quem eidem prefecit Pippinus Rectorem.

In historiâ iussu Childebrandi scriptâ cap. 102 hæc de Pippino referuntur: *Pippinus contra Ratbodem Ducem Gentilem Frisonum gētis aduersus alterutrum bellum intulerunt, castro Dorestate, illic belligerentes inuicem. Pippinus victor extitit, fugatoq; Ratbodo Duce cum Frisonibus, qui euaserant, idem Pippinus cum multis spoliis & prædâ reuersus est. Post hæc Drocius filius Pippini à validâ febre correptus, mortuus est, & sepultus in basilicâ B. Arnulfi Confessoris in Mettis vrbe. Grimoaldus quoque ex quadam concubinâ genuit filium, nomine Theudoaldum.* Quo hæc tempore gesta sint indicatur in Annalibus breuibus à Frehero ex MSS. S. Nazarij editis, qui sic incipiunt: *Anno 1000CVII Pippinus senior regnare cœpit, ob victoriam de Ratbodo reportatam. Anno 1000CVIII Drogo mortuus. Anno 1000CCX Pippinus perrexit in Alemanniam.* Annales alij ex MSS. Tiliij & Petauij ita incipiunt: *Anno 1000CVIII. Quando Drogo mortuus est tempore verni. Anno 1000CCIX Quando Dominus Pippinus perrexit in Suauis cōtra VVilarium. Anno 1000CCX. Item Pippinus in Suauis contra VVilarium.* Bellum hoc Sueuicum pluribus refertur in Annalibus Metensibus, quo omisso, hæc traduntur in Historiâ iussu Childebrandi scriptâ, cap. 103 & 104: *Igitur presatus Pippinus aliam duxit uxorem nobilem & elegantem, nomine Alpheidam, ex quâ genuit filium, vocauitq; nomen eius linguâ propriâ Carolum. Creuitq; puer elegans, atque egregius factus est. Mortuus est his diebus Childebertus Rex, anno, vt diximus, 1000CXI.* Quæ autem inter obitum Droci, seu Drogonis & Childeberti

deberti Regis narrantur de Alpaide & Carolo Martello, referuntur ad annos interpositos 1000 & 1001, quando forsitan Carolus post obitum Droci, seu Drogonis, in familiam est à Pippino adscitus. Quo tamen tempore Pippinus & Plectrudis simul viuebant, quando eas, quas habebant Epternaci possessiones, donasse S. Willibrordo supra diximus relato diplomate, cuius hoc est exordium: *Ego in Dei nomine illustris vir Pippinus, filius Ansgisi quondam, nec non illustris matrona mea Plectrudis filia quondam Hugoberti.* & hæc additur clausula: *Actum Gaimundis III Idus Maias regni D. N. Childeberti anno XII. Pippinus & Plectrudis ... subscripsere.* Fuit is annus Christi 1000 aut sequens.

In Historiâ iussu Childebrandi scriptâ, narrato exordio regni DAGOBERTI additur, *Grimoaldum filiam Ratbodi Ducis duxisse uxorem.* vti etiam habetur in Annalibus Merensibus ad illum annum 1001, & hæc subduntur: *Anno 1002 Pippinus iterum obstinatione Alamannorum motus, Rhenum transiens cum validâ manu totam illam regionem subuertit, suâq; ditioni subegit.* Anno 1003 Pippinus Princeps infra Principatus sui terminos ea qua pacis erat disponens, in nullam partem eo anno exercitum duxit. Anno 1004 agrotante Pippino in Iopilâ villâ publicâ, qua sita est super fluuium Mosam, cum ad visitandum eum filius eius Grimoaldus properaret, & ad orationem in basilicâ S. Lamberti Martyris processisset, & diutius in oratione pronus persisteret, à æquissimo viro, nomine Rangario, gladio percussus occubuit. Pippinus vero Princeps de infirmitate conualescens, omnes qui in illo consilio fuerant, iustâ ultione interemit: in locumq; Grimoaldi filium eius parvulum ex concubinâ natum, nomine Theodaldum, Maiorem-Domus cum DAGOBERTO Rege constituit, Hæc ibi: quorum aliqua de morbo Pippini, nece Grimoaldi, & Theudoaldo creato Maiore-Domus, etiam leguntur in Historiâ iussu

Childebrandi scriptâ cap. 103.

In illo morbo post necem Grimoaldi coram Plectrude coniuge suâ Suuestram prædium S. Willibrordo donasse Pippinum tradit Browerus lib. 7 Annalium Treuirensium pag. 435. *Diploma, inquit, vetus inspeximus, quo ipse Pippinus in villâ Bagoloso, regnante iam tum DAGOBERTO, iacens ex morbo, S. Willibrordum prædio Suuestrâ donat, quod prædium ipsum ad riuum cognominem in pago Mosariorum situm esse confirmat, atque ut in nepotum, Grimoaldi & Drogonis filiorum, sit tutelâ, cauet. Denique cum propter morbi magnitudinem subnotare non potuisset ipse, Plectrudi coniugi dat negotium, ut ipsa donationem subscribendo corroboret.* En Plectrudis coniux cum suo marito, & prædium Suuestra tutelæ non Caroli Martelli, sed nepotum, Drogonis & Grimoaldi filiorum, commissum. Illam donationem Theofridus in Vitâ S. Willibrordi ita affirmat: *Idem munificus Princeps, sub chirographi conscriptione, anno 14 Regis DAGOBERTI, VI Nonas Martij, tradidit illi Willibrordo villam in pago Mosariorum sitam, & à præterfluentis fluuij nomine suestram nuncupatam, & egregiæ Blittrudis sagaci industriâ ab ingenuis viris pecunia impendiis comparatam.* Est Suestra, siue Sustera, illustre nobilium Virginum monasterium cum oppido adiuncto circiter ter mille passus à Mosâ remotum, è regione ferè Masaci, seu Masecæ oppidi, Traiectum inter & Ruremundam, in pago siue Comitatu Mosariorum, siue Masariorum, aut Maselandiæ, de quo nomine alibi accuratè actum est.

Eodem quoque anno 1000 CCXIV, ut traditur in Annalibus Mentensibus, Pippinus Princeps iterum molestiâ corporali correptus, circumstitis gentibus Francorum dominationi subactis, in pace obiit XVII Kalend. Ianuar. Rexit autem populum Francorum annis XXVII & mensibus sex. In Annalibus Francorum auctioribus, è MS.

Tiliano

Tiliano à Chesnæo pag. II tomo 2 historiæ Francorum editis, hæc leguntur : *Anno 1000XIV depositio Grimoldi, & depositio Pippini in medio Decembrio.* Ab eius obitu ita incipiunt Annales Francorum Fuldenses : *Pippinus filius Anchisi Dux Francorum, post mortem VVolfaldi Ducis partem Austria regebat, obtinuitq̄, regnum Francorum per annos XXVII cum Regibus Ludouico, Hildeberto & DAGOBERTO. Moritur anno II Anastasij Imperatoris, qui est ab Incarnatione Domini 1000XIV in mense Decembri.* Eodem anno 1000XIV vitâ sanctum esse passim omnes Chronologi & historiographi scribunt, etiam Bucherius, Fisen, aliiq̄ue hætenus à nostrâ chronotaxi discrepantes, qui absque vlllo præuio exemplo præfecturam Pippini ad annos quadraginta protraxerunt.

Mortuo Pippino *relictam esse Plectrudem viduam* tradunt Annales Metenses : quam ad obitum vsque marito cohabitasse innuunt antiqua monumenta. Amauit interim Pippinus Alpaidem, ex eâque genuit Carolum Martellum & Childebrandum : cuius iussu scripta Historia refert, vt supra dictum, *Pippinum aliam duxisse uxorem*, idque, vt addunt Annales Fuldenses, *priore coniuge posthabitâ*, seu minùs amatâ. Verùm quæ in eadem Historiâ appellatur *concupina Grimoldi*, ex quâ hic genuit Theudoaldum, in Genealogiâ Regum Francorum ex MS. Regis Britanniarum editâ, & in libello de Maioribus Domus regiæ, vocatur etiam *alia coniux Grimoldi*, vt mater Caroli, *alia Pippini vxor* : vt hæ voces, *alia coniux, alia vxor, & concubina* videantur pro eodem promiscuè sumi. Hinc in Erchanberti fragmento, ex Breuiario Regum Francorum & Maiorum-Domus, dicitur *Carolus filius Pippini ex concubinâ*, & à Flodoardo lib. 2 Historiæ Ecclesiæ Remensis ante annos 1000 scriptæ cap. 12, *Carolus ex ancilla stupro natus*, quæ in Historiâ iussu Childebrandi scri-

ptâ *elegans & nobilis* habetur. Quæ ex Pseudo-Marcelli no in Vitâ S. Swiberti referuntur, pro neutrá parte merentur citati.

I I I

Bellum sub DAGOBERTO inter Austrasios & Neustrios. Obitus DAGOBERTI.

IN Historiâ iussu Childebrandi scriptâ hæc leguntur cap. 104: *Post obitum eius, id est, Pippini, Plichtrudis matrona præfata, suo consilio atque regimine cuncta agebat. & quidē discreto regimine, vt explicat Chronicon Moissiacense. Sed dein, vt referitur in Annalibus Metēsis, maxima cōturbatio orta est in gente Francorum. Nam maiores natu filij eius Drogo & Grimoaldus, ipso Pippino viuente, vitâ discesserant. Theobaldus verò, Grimoaldi ex concubinâ filius adhuc puer erat: qui etsi patri in principatu successerat, minimè tamen tantum regnum dignè gubernare praualebat. Quo tempore, vt in priori Historiâ legitur, Franci mutuo in seditionem versi, consilio inuiti, commissâ acie in Cociâ siluâ contra Theudoaldum & leudes Pippini quondam & Grimoaldi inire certamen: corruitq; ibi immodicus exercitus. Theudoaldus itaque à sodalibus suis per fugam lapsus euasit. Magna & valida perturbatio & persecutio extitit apud gentem Francorum. Eo tempore elegerunt in honorem Maioris-Domus quemdam Francum, nomine Raganfridum. Commotoq; exercitu hostili vsque Mosam fluiuium properant, cuncta vastantes. Cum Radbodo Duce fœdus interunt. His diebus Carolus Dux, à præfatâ feminâ Plichtrude sub custodia detentus, Dei auxilio liberatus est. Eodem tempore DAGOBERTVS Rex obiit, regnavitq; annos quinque.*

Eadem